

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
Одбор за европске интеграције
20 Број: 06-2/189-22 - 1
6. децембар 2022. године
Београд

ЗАПИСНИК

ЧЕТВРТЕ СЕДНИЦЕ ОДБОРА ЗА ЕВРОПСКЕ ИНТЕГРАЦИЈЕ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ПЕТАК, 2. ДЕЦЕМБАР 2022. ГОДИНЕ

Седница је почела у 16.00 часова.

Седницом је председавала Елвира Ковач, председник Одбора.

Поред председника, седници су присуствовали чланови Одбора: Јелена Обрадовић, Станислава Јаношевић, Горан Милић, Ана Белоица, Ана Миљанић, Драгиња Влк, Дубравка Филиповски, Дуња Симоновић Братић, Андреја Савић, Ксенија Марковић, др Јелена Калајџић, Загорка Алексић и Роберт Козма.

Седници нису присуствовали чланови Одбора Милан Радин, Натан Албахари и Предраг Марсенић, као ни њихови заменици.

Поред чланова Одбора седници је присуствовала Радмила Васић, народна посланица која није члан Одбора.

Седници су, на позив председника, присуствовали: проф. др Тања Мишчевић, министар за европске интеграције, Бранко Будимир, помоћник министра, Тибор Пинтер, специјални саветник министра и Санда Шимић Стамболић, начелник одељења.

На предлог председника, Одбор је једногласно утврдио следећи

Дневни ред

- Усвајање записника са друге седнице Одбора;
- 1. Разматрање Предлога закона о потврђивању Оквирног споразума о финансијском партнерству између Републике Србије коју заступа Влада Републике Србије и Европске комисије о правилима за спровођење финансијске помоћи Европске уније Републици Србији у оквиру инструмента за претприступну помоћ (ИПА III), који је поднела Влада (број 011-2603/22 од 25. новембра 2022. године), у начелу;
- 2. Разно.

Пре преласка на рад по утврђеном Дневном реду Одбор је једногласно усвојио записник са друге седнице Одбора.

Тачка 1.

Прва тачка - Разматрање Предлога закона о потврђивању Оквирног споразума о финансијском партнерству између Републике Србије коју заступа Влада Републике Србије и Европске комисије о правилима за спровођење финансијске помоћи Европске уније Републици Србији у оквиру инструмента за претприступну помоћ (ИПА III).

У уводном излагању министар Т. Мишчевић је истакла да је данас потврђен Оквирни споразум, који је након потписивања од надлежних органа Европске комисије усвојен пред Владом. Истакла је да је Оквирни споразум први документ који после буџета улази у Народну скупштину, и да је реч о ратификацији седмогодишњег плана помоћи ЕУ који ће у наредном периоду бити доступан Србији у нивоу од 1,4 милијарде евра за најразличитије програме и пројекте. Новина код ИПА III - инструмента претприступне помоћи је да су средства много мање орјентисана ка питањима који се односе на унапређење капацитета и јачање институција, а више ка кључним елементима политика развоја. Највећи обим помоћи планиран за наредну годину је у енергетском сектору у износу од 165 милиона евра. Истакла је да је неопходно припремити се и одговорити на изазове енергетске кризе, као и на повећање цене енергената. Истакла је да је разговарала са комесаром Вархелџијем о повећању цена трошкова ИПА пројекта, уложени су напори да остане исти број пројеката, као и да се обезбеде средства како би пројекти могли да буду и додатно финансирани. Изнела је да је важно радити на реформи јавне управе, управљању јавним финансијама, управљању миграцијама и границама, јер је примећен проблем великих миграција, три пута више у односу на прошлу годину. Истакла је да у будућности нарочито важан рад са посебно осетљивим групама, Ромима и избеглицама. Рекла је да значајно да у будућности грађанима Србије приближимо корист и значај помоћи ЕУ.

Помоћник министра Б. Будимир је изнео да је неопходна ратификација споразума, која представља правни основ за сарадњу Србије са ЕУ и за коришћење бесповратних средстава. Ратификација споразума уређује начин на који Србија планира и спроводи пројекте, прати реализацију, вреднује програме и комуницира са грађанима о значају пројеката. Истакао је важност да се Народна скупштина упозна са садржајем овог споразума који је рађен за наредних седам година. Изнео је да ће Влада на бази овог споразума усаглашавати и појединачне финансијске споразуме који садрже детаљну листу појединачних пројеката. Информисао је Одбор да се у протеклом периоду радило са Европском комисијом на утврђивању програма за 2021. и 2022. годину. Истакао је да споразум подразумева подршку ЕУ у износу од 120 милиона евра док је укупна вредност самог споразума 160 милиона. Рекао је да је један од пројеката Регионални систем за управљање отпадом у Новом Саду и да је за тај пројекат ЕУ определила 37,5 милиона евра бесповратне помоћи. Истакао је да је ЕУ већ обезбедила припрему тендерске документације, како би пројекат био спреман за уговарање. Истакао је да је значајан пројекат систем за пречишћавање отпадних вода у Златиборском и Моравичком округу где је предвиђена подршка од 40 милиона евра бесповратне помоћи. Изнео је да се

радило на пројектима за 2023. годину, као и да ће део средстава одређених за ту годину бити усмерен на енергетски сектор.

С. Шимић Стамболић је истакла значај Оквирног споразума и изнела какве бенефите споразум има на грађане Србије. Изнела је да су програми прекограничне транснационалне и међурегионалне сарадње мали део ИПА програма. Од држава чланица ЕУ Србија има програме са Хрватском, Мађарском, Румунијом, Бугарском као програме прекограничне сарадње, изнела је да Србија има и два транснационална програма који обухватају регион подунавља, Дунавски регион и програм за Јадранско - јонски регион који обухвата шири басен Јадранског и Јонског мора. Истакла је да када је реч о међурегионалним програмима, први пут у седмогодишњој финансијској перспективи, ЕУ омогућила Србији учешће у програму за урбана насеља.

У дискусији која је уследила народни посланици су поставили питања, изнели ставове и мишљења и дали предлоге и сугестије. У дискусији су учествовали народни посланици: Роберт Козма, Дубравка Филиповски и Радмила Васић, народна посланица која није члан Одбора.

Р. Козма је изнео да је претприступна помоћ неопходна за Србију, и дао предлог да се у будућности разговара о капацитетима администрације у Србији да повуче претприступну помоћ. Истакао је да је Србија у прошлости имала ситуацију у буџету за 2002. годину где је уместо планираних 14,1 милијарди повучено 8,8 милијарди динара. Поставио је питање каква је до сада била искоришћеност ИПА II претприступне помоћи, и да ли је у будућности предвиђено побољшање у подизању капацитета државне администрације за употребу ових средстава. Указао је да није спорно да се неискоришћена средства ИПА пројеката не враћају, као и да се преусмере у другу област, истакао је да се треба ставити у позицију грађана који су чули да је Министарство за заштиту животне средине добило могућност да повуче одређена средства за разрешење неусловних депонија, а грађани и даље посматрају депоније на излазу из града.

Д. Филиповски је истакла да је значајан изазов у будућности задржати младе људе који пишу пројекте, који су показали интересовање и који знају да обављају тај посао. Изнела је да су неопходна искуства других земаља које су успешно користиле ИПА пројекте, као и да је транспарентност у трошењу тог новца веома важна како би грађани Србије имали потпуни увид.

Р. Васић је замолила представнике Министарства за европске интеграције да народни посланици добију листу пројеката, како би се детаљније упознали са пројектима, као и да се јасно види где ће се улагати средства у будућности. Изнела је да је 2022. године уместо 14,1 милијарди повучено 8 милијарди динара, поставила је питање колико је плаћено пенала за неповлачење финансијских средстава из кредита. Интересовала се да ли постоји информација колики је кредит за пројекат спалионице Винча, односно колико средстава је Србија добила од ЕУ, а колико средстава је држава уложила. Интересовала се да ли је након разговора са комесаром Вархељијем дат услов да је за улазак Србије у ЕУ неопходно признање лажне државе Косово. Истакла је да О. Вархељи рекао да је главни разлог доласка у Србију, да приволи Србију да уведе санкције Русији, као и да Србија буде уз ЕУ. Изнела је став да постоји велики број

инвестиција у области енергетике, и поставила је питање како ЕУ може да помогне Србији у тој области, ако није решила сопствене проблеме са енергентима.

У одговорима на постављена питања Т. Мишчевић је истакла да се о теми задржавања људи свакодневно разговара, изнела је да поред чињенице да је у претходном периоду примећен одлив људи, Министарство за европске интеграције може да одговори на све потребе посла уз велике напоре. Рекла је да СИГМА у својим извештајима говори о важности политике задржавања људи, истакла је да ће се о овој теми говорити и у будућности. Изнела је да је неопходно ојачати капацитете у свим институцијама унутар Владе. Рекла је да, када је реч о уговарању и раду на ИПА пројектима, је Србија најбоља у коришћењу и уговарању и прелази проценат од 90%. Напоменула је да изградња капацитета на нивоу локалне самоуправе не прати оно што постоји на нивоу државне самоуправе. Т. Мишчевић је рекла да Србија никада неће рећи да има довољно капацитета за ИПУ, а нарочито да постоји спремност за прихватање стандарда кохезионе политике. Истакла је да Србија сада учи, као и да се капацитети константно граде. Истакла је да постоји проблем компликованог система, и да Србија у овом моменту користи средства из све три ИПЕ. Када је реч о питању које се односи на пенале за неповлачење финансијских средстава из кредита, истакла је да нема пенала пошто ће средства бити искоришћена у овој или наредној години. Рекла је да је чињеница да је од 14 милијарди повучено 8 милијарди динара и да разлика није искоришћена у овој години зато што је Влада била у техничком мандату, као и да су пребачене обавезе за наредну годину. Изнела је да у ситуацији када се свет суочава са енергетском кризом, одређених 165 милиона евра представља добар знак партнерства Србије и ЕУ. Када је реч о признању Косова, изнела је да је реч о лошем преводу, као и да комесар Вархелји сигурно није помињао услов признање Косова за улазак Србије у ЕУ, зато што је члан Европске комисије, а Европска комисија је статусно неутрална. Рекла је да међународне организације не признају државе, као и да то могу урадити друге државе.

Б. Будимир је истакао је да постоји годишњи програм за 2021. и за 2022. годину, изнео је да су од 2014. до 2020. године на годишњем нивоу припремани и усвојени програми који су реализовани делом од стране посебног сектора у Министарству финансија које је одговорно за уговарање и плаћање. Истакао је да је Европска комисија 2014. године донела одлуку да повери Р. Србији надлежност за управљање средствима ЕУ, након ригорозног процеса утврђивања компетенција и утврђивања способности запослених у систему да обављају те послове. Рекао је да је за програм за 2014. годину стопа уговарања била 90%.

С. Шимић Стамболић је изнела да је важно напоменути да уколико су одређена ИПА средства испланирана а нису потрошена, неће бити враћена ЕУ. Рекла је да постоји рок за трошење средстава, истакла је ће средства бити искоришћена, као и да проценат искоришћености то и показује.

Након завршене дискусије, председница Одбора је ставила на гласање Предлог закона о потврђивању Оквирног споразума о финансијском партнерству између Републике Србије коју заступа Влада Републике Србије и Европске комисије о правилима за спровођење финансијске помоћи Европске уније Републици Србији у

оквиру инструмента за претприступну помоћ (ИПА III), који је Одбор већином гласова усвојио.

Тачка 2.

Поводом друге тачке Дневног реда председавајућа је информисала Одбор да је добила молбу за одржавање састанка са новом координаторком Националног конвента о ЕУ Бојаном Селаковић и да ће састанак бити одржан 6. децембра. Истакла је да ће то бити одлична прилика да се договори о будућим активностима у жељи да се ојача сарадња са цивилним сектором, која ће бити настављена кроз поступак разматрања предлога преговарачких позиција, и кроз нове видове консултативних састанака. Изразила је надање да ће се у наредној години бити организоване и седнице Одбора ван седишта Народне скупштине и јавна слушања о темама од интереса у процесу европских интеграција како би се поделила знања и искуства са грађанима и локалним самоуправама, и како би се промовисала и подигла свест о значају процеса преговора о чланству у ЕУ. Изнела је да су се Одбору за европске интеграције обратили из Парламента Молдавије, преко Амбасаде Србије у Молдавији, са молбом да им се предоче знања и искуства, објасне процедуре и надлежности Народне скупштине у преоцесу преговора о чланству са ЕУ, као и да је секретаријат Одбора припремио информацију која је послата колегама из Молдавије. Истакла је да је похвално то што је Србија сада у прилици да своја знања и искуства дели са државама која тек улазе у комплексан и захтеван процес.

Поводом тачке разно, Ј. Калајцић је истакла да би било корисно да се на некој од наредних седница говори о флексибилним уговорима који су заступљени у РС, односно о уговору о привременим и повременим пословима, уговору о делу као и о уговорима о допунском раду. Изнела је да је унутар ЕУ рад регулисан кроз уговор о пуном радном времену, као и кроз друге врсте уговора. Истакла је да без обзира о ком типу радног ангажовања је реч, потребно је да се поштује принцип недискриминације, и да све жене које су трудне имају право на трудничко, потом и на породилско одсуство, што у Србији није случај са флексибилним уговорима. Рекла је да жене које су запослене на привременим и повременим пословима у Србији немају то право. Истакла је да се нада да ће се у наредном периоду кренути са усклађивањем ове теме, што је нарочито важно за породице и жене које су спремне да рађају. Истакла је да је неопходно да се Србија усагласи са ЕУ о овој важној теми.

Д. Филиповски се сложила да је тема о флексибилним уговорима од изузетног значаја, и истакла да без обзира на Поглавље 19, земље ЕУ немају сталну мисију ММФ-а у Србији која усклађује ограничења у администрацији, рекла је да је то огромна разлика између Србије и земље која је чланица ЕУ. Рекла је да Србија као земља због прекомерног запошљавања у администрацији од раније не може да прими људе који раде на привременим пословима у стални радни однос и да је Србија још увек под мониторингом ММФ-а и да постоје одређене квоте. Изнела је да би било веома корисно у будућности организовати јавно слушање на ову тему.

У дискусији су учествовале народне посланице Јелена Калајцић и Дубравка Филиповски.

Т. Мишчевић је истакла да када су колективни уговори у питању да је то део који се односи на Акциони план за Поглавље 19, да се на њему радило дужи временски период и да подразумева усклађивање укључујући измену Закона о раду. Истакла је да је водила разговоре са министром Селаковићем на ову тему и да би било пожељно да се организује заједничка седница одбора како би се поново представио Акциони план, јер је тема забрана дискриминације веома значајна.

Седница је завршена у 17.00 часова.

СЕКРЕТАР ОДБОРА

Марија Вучићевић



ПРЕДСЕДНИК ОДБОРА

Kovács Elvira
(Елвира Ковач)